

Nadien hebben ze wel aan het nest gebouwd en het blijven bewonen, doch van leggen is niets gekomen. Zouden de ooievaars geweten hebben, dat de eieren onbevruucht waren?

Op een hooge wateringswal binnen een kring van 40 meter, broedt al wel 15 jaar achtereen een paartje roodborsttapuiten. Anders komen ze hier zeldzaam voor.

In een uitgebaggerd kleigat, groot ongeveer 5 H.A., broedde dit zomer voor het eerst een fuut. Ze had 3 jongen.

Veessen, 20 Juli '36.

H. VAN HUFFELEN.

**Draaihals en Gaai.** In het laatst verschenen nummer van De Levende Natuur viel mijn aandacht op het door den Heer W. van Harencarspel geschreven stukje „Waarneming van broedende draaihalzen”. Daar deze vogels in de Veluwsche bosschen onder de gemeente Epe vroeger veelvuldig voorkwamen en ik de natuur van dezen vogel vaak heb bestudeerd, zou ik hier een kleine aanvulling willen geven. Misschien is het reeds lang bekend. Ik had soms drie paren broedende in de door mij gehangen nestkasten. Bij aankomst in het voorjaar zoekt de mannetjes draaihals een broedgelegenheid op.

Eer het wijfje verschijnt zit het mannetje vele dagen te voren zich vastklemmende aan den ingang van het nestkastje te roepen, het bekende tjie-tjie, soms meer dan veertig maal achter elkaar. Ik zag den vogel wel tienmaal vastgeklemd aan den ingang van het nestkastje roepen tegen éénmaal, terwijl ze gewoon op een boomtak zat.

Verder zou ik nog iets willen zeggen over „Twijfel omtrent de Vlaamsche gaai” in de korte mededeeling.

Dat in twijfel wordt getrokken of de Vlaamsche gaai gave eikels verstopt, verwondert mij zeer. Dikwijls heb ik het gezien.

Tusschen twee bosschen op een stukje heideveld stond een groote heideplaggenhoop. Een gaai bezocht deze hoop in een voormiddag enkele malen. Van dichtbij zag ik, dat de gaai eikels uitspuwde en deze in genoemde heibult verstopte.

Een handjevol gave onbeschadigde eikels vond ik tusschen de heiplaggen.

Het zelfde zag ik eens, dat gaaien eikels verstopten in een strooschelf staande aan den kant van een laag elzenbosch. Ook dit waren gave eikels.

Ik geloof echter niet, dat een gaai zijn eigen verstopte proviand kan terugvinden. Dat gaat, dunkt mij „op goed geluk”.

Men kan soms waarnemen, dat in de wintermaanden, bovengenoemde plaatsen, soms in een morgen door verscheidene gaaien worden afgezocht en dat ze eikels te voorschijn halen.

Veessen, 4 November '36.

VAN HUFFELEN.

**Grauwe theorie in „De Levende Natuur”.** Nu heb ik toch al mijn leven lang gewaar-schuwd om niet te gelooven wat er in de boeken staat! Ik heb er zelf geschreven, dus ik kan het weten! Maar dat „De Levende Natuur” . . .

Daar vind ik me op blz. 206 van de laatste aflevering woordelijk het volgende in een artikel over de verspreiding der planten:

„Vele soorten, wier zaden haakvormige aanhangsels dragen, . . . hechten zich vast aan „hazen, konijnen en het kleine roofdiergespuis, . . .”

Ja, zóó staat het in de boeken. Ik heb het vroeger zelf geloofd, verteld, misschien zelfs ge-schreven. Maarrrrrr . . .

Op een mooien zomerdag wandel ik in onze Haarlemsche duinen als gids van een beroemd Duitsch Professor wiens leerboek op vele scholen gebruikt wordt en tientallen malen herdrukt is in vele talen, ook in het Hollandsch. Wij praten druk. Ik trek hem even op zij voor een hondstongplant vol zaden: „Ach ja, sehr interessant! Wissen Sie, junger Freund (het is 35 jaar geleden) wissen Sie . . .” en toen kwam er een reuzen interessant verhaal. Zoo netjes en keurig als de konijnen op hun huiskamer zijn. Als wij thuis komen vegen we onze voeten. Een konijn gaat bij den ingang van zijn hol even rustig op zijn achterste zitten en begint de huid heelemaal schoon te plukken van al wat er onderweg op is gekomen. De zaden van hondstong en nagelkruud en dergelijke strooit hij om zich heen, die kiemen daar en daarom vind je in de buurt van konijnenholen altijd hondstong of andere planten met stekelige of hakende zaden. Hoogst merkwaardig! Inderdaad, Herr Professor. Maar ondertusschen had ik onzen kamergeleerde, die nog nooit een kievitsnest gezien had, ongemerkt van den weg afgeleid naar een duinhellinkje, dat vol konijnengaten zat. Mijn oog spiedde rond. De Professor vervolgde zijn college en zag alleen de knoop van mijn jas, die hij vast hield. Toen hij eindigde met een uithaal van de vrije linkerhand om te toonen, hoe vol het rond die konijnenholen met hondstong stond, kreeg ik gelegenheid hem er opmerkzaam op te maken, dat op deze helling een dozijn konijnen woonden en er geen enkele exemplaar der door hem genoemde planten stond! Gelukkig voor de konijnen, want als het verhaal van den Professor juist was geweest, had geen konijn zijn woning kunnen verlaten zonder binnen 200 pas zoo gepantserd te zijn met hondstongzaden, dat het arme beest

onder het gewicht in elkaar zou zakken! Dat klopte niet! De Professor wist zijn theorie te redden door de veronderstelling, dat die schoonmaak dan iets verder van het hol af werd gehouden!

Maar mijn argwaan was gewekt. Ik zocht en vond het antwoord op de vraag: Hebben de hondstongzaden met hun stekels vat op de huid van een konijn? Ik wist al, dat de poedel van één mijner vrienden na een duinwandeling heelemaal geschoren had moeten worden, zijn kop dan om dat zijn oogen dichtgeplakt zaten met verklitte haren. Ze hadden het beest naar huis moeten dragen. En ik wist ook dat een gladharige herder er geen last van had!

Ik vond mijn antwoord . . . bij een drijfjacht. Van 445 opgejaagde achtervolgde konijnen droeg geen enkele een hondstongzaad of andere klit. Ja toch, één op de 445 was er totaal mee bedekt, broodmager, doodziek.

Wie weet waarvoor de hondstong stekelzaden heeft? Aanpassing aan de dikke wollen kousen onzer voorouders of aan stervende konijnen?

Wie weet meer? Maar niet uit boeken!

Dr. W. G. N. VAN DER SLEEN.

**De vos in de meeuwenkolonie.** In Mei 1936 heeft er in de Wassenaarse meeuwenduinen een vos gehuisd. Er waren er twee in Meyendel, beide ontsnapt uit gevangenschap, maar slechts één er van bezocht geregeld de meeuwenplek. Hij hield hier duchtig huis onder de nesten met eieren, heel interessant, want hij at maar betrekkelijk weinig, en verstopte veel. Herhaalde malen vonden we bij een leeggehaald nest zijn sporen, die uitwezen, hoe hij ei voor ei voorzichtig in de bek had genomen, een meter of tien had weggedragen, en dan in een klein kuultje, met de snuit gemaakt, had begraven. Hier en daar haalde hij ook jonge konijnen uit wentels, en begroef ze soms bij vijf tegelijk. Elke nacht doorjaagde hij een groot gebied, van de binnenrand van de duinen tot in de zeeoep. De houding van de verschillende bewakers was kenmerkend: de jacht-opzieners hadden het altijd alleen maar over het „kreng” dat zo gauw mogelijk dood moest; maar Parlevliet had zijn intense plezier in het naspeuren van wat de vos gedaan had. Maar het verarmde duinlandschap kan zeker geen vos onderhouden; of hij er uit, of de meeuwen er uit! Tot het eerste werd besloten, en toen de schade aan de meeuwenkolonie tot ongeveer vijftig nesten gestegen was, liepen de vossen in de val. De meeuwen zullen er geen last van onder vinden; de kolonie breidt zich desondanks uit. Dat, zoals sommigen meenden, de vos thuis hoorde in de duinen, en voor een „natuurlijk evenwicht” zou zorgen, gaat voor dit sterk verarmde gebied ongetwijfeld niet op. Er zou natuurlijk wel zulk een „evenwicht” ontstaan, maar dan een evenwicht met weinig vogels, en misschien met uitgehongerde vossen!

Leiden, Oct. 1936.

N. TINBERGEN.

#### GEVRAAGD :

Karl Neunzig, *Einheimische Stubenvögel und Praxis der Vogelpflege*; Dr. Karl Rusz, *Handbuch für Vogelliebhaber*. Dr. Bartels, *System. Uebersicht der bisher v. Java nachgew. Vögel*. Reichenow, *Die Vögel Afrikas*. *Birds of North and Middle America*, Nat. Museum Wash. Baird, *The Birds of North America*. Penard, *De Vogels van Guyana*. Beukers, *Onze Vogels*. Adres: M. M. Backus, St. Hezelstraat 38, Nijmegen.

#### AANGEBODEN :

Luden van Heumen: *Iets over onderzoekingen naar het oeconomisch belang der vogels*, 1912, geb. f 0.50. Isemann: *Mein Garten*, 1927, geb. f 0.90. Strassburger enz.: *Lehrbuch der Botanik*, 1906, geb. f 0.90. Graebner: *Die Pflanzenwelt Deutschlands*, 1909, geb. f 1.—. Lampert: *Das Leben der Binnengewässer*, 1899, geb. f 1.50. White: *Nat. History of Selborne*, 1906, geb. f 0.50. Leunis: *Synopsis der Naturgeschichte des Thierreichs*. 2e dr., 1860, 1014 pag., geb. f 1.—. Kraepelin: *Einführung in die Biologie*, 1919, geb. f 1.—. Legros: *La vie de J. H. Fabre*, 1912, ing. f 0.75. Zahn: *Unser Garten*, 1911, geb. f 0.30. Mayer: *Einführung in die Mikroskopie*, 1914, geb. f 0.50. Meded. Ned. Mycol. Ver. No. IX tot en met XXII à f 0.90 per stuk of tezamen f 4.50. Donk: *Revision II* ing. f 0.90. Frank: *Die Krankheiten der Pflanzen*, 2 dln., 1895, geb. f 1.50. Donati: *Essai sur l'histoire naturelle de la mer Adriatique 1758 m. kopergrav.* ing. f 1.50. Eyferth: *Einfachste Lebensformen* 3e dr. 1900, geb. halfleer f 6.—. Aus der Heimat. Jaarg. 1903—1912 en 1920—1924 à f 0.25 per Jaarg. *Natura*, Jaarg. 1924—1934 à f 0.25 per Jaarg. Fungus tot 1935 f 2.50. Migula: *Die Desmidiaceen* 1923, ing. f 0.50. Roth: *Die Krankheiten der Aquarien fische*, 1913, ing. f 0.50. Francé: *Der Bildungswert der Kleinwelt* 1908, ing. f 0.30. Francé: *Wege zur Natur*, 1909, ing. f 0.30. Seligo: *Tiere und Pflanzen des Seenplanktons*, ing. f 0.40. Hustedt: *Süsswasser-Diatomeen Deutschlands*, 1909, ing. f 0.50. Porto voor kooper.

Indien binnen acht dagen niet ontvangen, dan reeds verkocht.

Adres: Bouwman, Ostadelaan 17, Bilthoven.